

Det perfekta tomrummet

En samling observationer av Gustav
Holmberg. ISSN 1651-4335

Myndigheter med ansvar för livsmedelsförsörjningen

Postat den 16 september 2011 av Gustav

Sättet att producera och distribuera livsmedel är ett område som involverar en heterogen uppsättning processer. Teknikutveckling, naturvetenskaplig grundforskning, politiska dagordningar, kulturella konjunktioner, ekonomiska intressen, säkerhetspolitiska hänsyn, folkhälsoaspekter: alla spelar de in i formerandet av det livsmedelsindustriella komplexet, det sociotekniska maskineri som gör det möjligt att försörja befolkningen i ett modernt samhälle med mat, även om de allra flesta av oss varken är bönder eller bor på landet längre.¹ Under framväxten av detta allt mer tekniska och komplicerade system för att producera, lagra och distribuera livsmedel aktualiseras ibland frågor som rör säkerhet och risk.

Livsmedelsförsörjningen hade under det kalla kriget tilldragit sig statsmakternas stora intresse. Livsmedel var ett strategiskt viktigt område, och ett antal myndigheter och gränsorganisationer verkade för att få överblick och styrning inom det heterogena livsmedelsområdet. Området blev även föremål för flera statliga forskningspolitiska utredningar och omorganisationer. Teknicksatsningar för att främja rikets säkerhet handlade under det kalla kriget inte enbart om jetflygplan utan även om konserverburkar.²

I en [rapport](#) från Livsmedelsverket, skriven av Therese Frisell (projektet har getts på uppdrag av FOI), konstateras att planeringsarbete och andra åtgärder inom livsmedelsberedskapen avvecklades i och med det kalla krigets slut men att Livsmedelsverket från 2010 nu ansvarar för en nationell samordning när det gäller kris- och beredskapsplanering av livsmedelsförsörjning. (MSB [arbetar](#) även inom området. Dessutom: se [Frisells presentation](#) vid en workshop arrangerad av MSB.) Rapporten noterar även att systemet är komplext och mångfacetterat samt att ny kunskap behövs (sid 3):

Som en konsekvens av avvecklingen av beredskapsplaneringen under 1990-talet så har det under många år inte genomförts några regelbundna och systematiska studier av risker och sårbarheter i livsmedelsförsörjningen i ett krisperspektiv. Nu när Livsmedelsverket har fått ett ansvar för nationell samordning av kris- och beredskapsplanering av livsmedelsförsörjning i leden efter primärproduktionen behöver arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser förnyas.

Man kan se den nu uppkomna smörbristen ([se tidigare inlägg](#)) som ett slags experiment som testar det livsmedelstekniska systemet. Jag föreställer mig att en utredning av orsakerna till smörbristen hösten 2011 kommer blottlägga intressanta insikter om sårbarheten och anpassningsbarheten i vårt samhälles livsmedelstekniska system. Som historiker ser jag även smörbristen idag i ljuset av de senaste årtiondenas utveckling inom livsmedelsområdet; då blir även historiens olika skeden till ett slags experiment som kan ge perspektiv på förståelsen av dagens livsmedelssystem.

Update: [SvD om smörbristen](#).

1. David F Smith and Jim Phillips, "Food Policy and Regulation: A Multiplicity of Actors and Experts," in *Food, Science, Policy and Regulation in the Twentieth Century*, ed. David F Smith and Jim Phillips (London & New York: Routledge, 2000). [[↔](#)]
2. Gustav Holmberg, "Public Health, National Security and Food Technology in the Cold War: The Swedish Institute for Food Preservation Research," in *Science for Welfare and Warfare: Technology and State Initiative in Cold War Sweden*, ed. Per Lundin, Niklas Stenlås, and Johan Gribbe (Sagamore Beach, MA: Science History Publications, 2010). ([pdf](#)) [[↔](#)]

Det här inlägget postades i [Mat och politik](#). Bokmärk [permalänken](#).

2 kommentarer till *Myndigheter med ansvar för livsmedelsförsörjningen*



Leif skriver:

16 september 2011 kl. 10:45 f m

Läste att regeringen låtit MSB titta på hur vi skulle klara oss ifall landets gränser stängdes av någon anledning. Detta med tanke på att vi bara är självförsörjande till hälften. Svaret var 3,5 dygn. Allt enligt Camilla Sparring ledare för matupproret.



Greg Andersen skriver:

22 september 2011 kl. 6:52 e m

Är smörbrist så viktigt

Det perfekta tomrummet

 *vis med WordPress.*